

„TE ILYEN RENDES DOBON NEM JÁTSZOL?”

Kotyog bele Ricsi a szólóba, de Merse üti tovább a papírkutyát. „Ebből meg lehet élni?” – próbálja kikököteni Istu a következő kényelmetlen kérdéssel, de Merse fittyet hány, tökéletesen veri a négynegyedet a papírkutyán. Dávid, Dzseddi és Dani már kiabálva csatlakozik az összenekari hergeléshez, de Merse egyre hangosabban, rezzenéstelen tekintettel csépli a papírkutyát, ami valójában egy kartondoboz, üveggyöngyökkel töltött filmesdobozzal a tetején. Mindenki üvölt, sírnak a gyöngyök a kutya belsejében, a Teinben összesereglett székelők pedig úgy néznek maguk elé, mintha a nemerét látnák tombolni a Hargitán.

Szöveg - Páczai Tamás / **RIPORT** / Kép - Páczai Tamás

◆ „Csácsúcsicsó” – jön végre a válasz a kínzó kérdésekre, és a füstös romkocsmá levegőjében felharsan a Bélaműhely Könnyűzenekar (közel sem) teljes repertoárja. Az együttes erdélyi miniturnéjának utolsó állomásán, Sepsiszentgyörgyön vagyunk, a bevezetőben leírt jelenet a zenekar Csácsúcsicsó lemeze címadó dalának kulcsmozzanata.

A hangburgernél Horváth Richárd, slagszaxon játszik Szász Dániel, a gigantocyplist Szegő Dávid hajtja, papírkutyán, fakutyán dobol Varga Merse, Szász Dávid (Dzseddi) a bikeofonnál, Rimóczi István (Istu) zenekarvezető gettómárimbuláz, vezényel a közönség.

De mik ezek a furcsa nevű hangszerek, kik ezek a zenészek és tényleg eljutottak Erdélyig, hát ebből ennyire meg lehet élni?

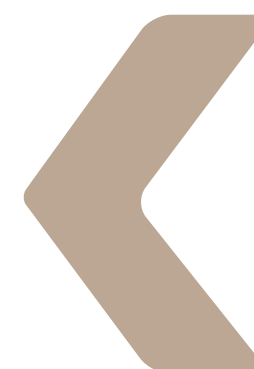
Nem is hangszerek, mint azt Istutól megtudom, miközben sétálunk a homoródszentpáli pihenőnapon. „Ipari hulladékokból, kimustrált használati tárgyakból, hordókból, csövekből, bicikli- és számítógép-alkatrészekből, teknőből, serpenyőkből és papírdobozokból készítünk hangkeltő eszközöket. Néhány, a maga nemében egyedülálló hangszert és zenei játékot fejlesztettünk ki az elmúlt pár évben. Eszközeink készítésekor nem a tökéletes hangzás kialakítására törekszünk, hiszen arra már ott vannak a jól bevált hangszerek. Mi éppen a tökéletlen hangokból, felhangokból próbálunk erényt kovácsolni, új, számunkra is meglepő hangzásvilágot kialakítani.”

A néhány több mint 20 különböző hangszekőzt jelent, ebből három a világon egyedülálló a maga nemében. A zenekart sorra hívják európai országokba koncertezni, az erdélyi út az NKA Cseh Tamás-programja keretében valósult meg. Istu és a zenekar többi tagja mind képzett zenészek, értik, hogyan varázsoljanak zenét a zajból. Koncertjeiken gyakran használnak elektronikus (big beat, dubstep, drum and bass) hatású alapokat, de zenéjükben megjelennek török és arab ritmusok a magyar népzenei feldolgozások mellett, klasszikus és kortárs irodalmi szövegeket is hangszerelnek. „Összegyűrjük tapasztalatainkat és figyeljük, hogyan működnek a dolgok akkor, ha nem tervezünk részletesen” – fogalmaz Istu. „Figyeljük azt a véletlennek nevezett valamit, amely belőlünk és a minket körülvevő világból árad.”

A Bélaműhely zenészeit is mintha a véletlen alakítaná, erről a kolozsvári Insomniában van alkalmam meggyőződni. A színpadon ugyanis Iszlai Renáta kapja ki a slagszaxit, majd a kormánytilinkót Szász Dani markából. Mint a koncert utáni vacsorán kiderül, Reni egy éve a zenekar oszlopos tagja, de az elmúlt hetekben kimenőt kapott, mert a Zeneakadémián végzős, vizsgakoncertjére készül. A marosvásárhelyi születésű klarinétos lány Kolozsváron járt egyetemre, kihasználta az őszi szünetet és meglátogatta szüleit Vásárhelyen, majd a régi egyetemi cimborákat Kolozsváron. Bár három éve Budapesten tanul, öröm volt látni, hogy a zsúfolt romkocsmában szinte kivétel nélkül mindenkiel úgy beszélget, mintha testvérek lennének.

Kolozsváron közel 100 ezer egyetemista tanul, ez a város teljes lakosságának egyötöde. Meglepődöm, amikor a 24 éves Alexandra nemmel válaszol arra a kérdésre, hogy tervez-e Nyugat-Európában szerencsét próbálni a diploma megszerzése után. „Nemrég jöttem haza Berlinből 3 hónap ösztöndíj után. Túl zajos nekem, mindenki rohan és távol voltak a barátaim. Ránk nem jellemző az a kíváncsi dörlési láz, ami a magyar egyetemistákban van. Sokan vagyunk és összetartunk, az elmúlt években pedig annyira fejlődik főleg Kolozsvár gazdasága, hogy a legtöbben itt a városban is találunk munkát. Vagy adunk egymásnak!” Alexandra szerint a város pezsgő és sokszínű kulturális élete is sokat nyom azon, hogy a legtöbbszörnek esze ágában sincs külföldön próbálkozni. Árnyaltabb a helyzet Székelyföldön. A sepsiszentgyörgyi Tein kávézó programjait szervező Kónya Albert

érdekeset mond, amikor azon agyalunk a bárpultnál, hogy miért nem koncerteztek a „bélák” Marosvásárhelyen is. „Itt Szentgyörgyön szerencsénk van, mert jó a városvezetés, rendszeresen segítenek és támogatják a programjainkat, a fiatalok bármilyen ötletét meghallgatják. Nekik is köszönhető, hogy az elmúlt hónapokban olyan neveket hozhattunk a Teinbe, mint a 30Y, a Said, vagy most a Bélaműhely. Vásárhely azonban más tészta. Kulturálisan katasztrófa sújtotta övezetnek is nyilváníthatnánk, annyira rossz a városvezetők hozzáállása, de az is ront a helyzeten, hogy a fiatalság zöme Kolozsvárra menekült”. Albert szavai másnap mintha igazolást nyernének. Vásárhelyen szeretném meglátogatni Andi barátnőmet, de sajnós „kosarat kapok”, ugyanis elment a hétvégre bulizni Kolozsvárra, mert „Vásárhelyen soha nincs semmi”.

KARMESTERJÁTÉK

A Bélaműhely-koncertek legizgalmasabb része a karmesterjáték. Ilyenkor a közönségből bárki vezényelheti az együttest, egyetlen szabály van: beszélni nem ér! A karmesterjátékos koncert néma ráhangolódással kezdődik. A közönségből valaki kiáll a színpadra és pantomimszerű mozgással elmutat valamit, ezt a közönség többi tagja a lehető legpontosabban utánozza. Bemelegítés után az önként jelentkező karmester hangszereket választ, majd némán elkezd összerakni mozdulatokkal a saját zenéjét. A szemkontaktus (szavak helyett) a játék kulcsmozzanata, a zenészek főleg ebből (és a kézmozdulatokból) érzékelik rá az ütemre, hangerőre és a többi alkotóelemre.

5–6 éve, spontán kezdődött a karmesterezés, az egyik próbán valaki – Istu szerint talán Merse – elkezdte vezényelni a zenekart, ez a későbbiekben beküszört a koncertekre is. „Kezdetben csak felnőttekkel játszottunk, de aztán arra gondoltunk, hogy ezt a gyerekek is mennyire élveznék. Ma már ott tartunk, hogy a Karmesterjáték Gyerekeknek programjaink teltházasak, elővetelben elfogynak a jegyek”.

A MŰSZI-ben (Művelődési Szint, Budapest) rendezett karmesterjátékot 5 kamerával rögzítettük, a munkából a Képmás videós is kivette a részét. Az itt készült felvételt és az erdélyi turnéről készült bővített fotógalériát keressék a Képmás honlapján (www.kepmas.hu). ♦

